

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Et posuit tenebras latibulum suu[m], in circuitu eius tabernaculu[m] eius.
Tenebrosa aqua in nubibus aeris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Et posuit tenebras latibulum suū, in circuitu eius tabernaculū eius
Tenebrosa aqua in nubibus aeris.

Obscuritas
secunda.

Quia obscuritas semper est fecunda, sicut & imperitia, ideo propheta peccit iterum uideri, gemellam figuram tangere & Sinai & tabernaculi, saltem parte priore, quæ de tenebris sanctifanctorum & tabernaculo uidet loquitur. Quæ in sancto sanctorum nullum fuit lumen, significabat inhabitatē Ecclesiam suam deo per Christum, fidem esse in cordibus eorum, quæ nec comprehendit, nec comprehendit, nec uidet nec uidetur, & tamen omnia uidet. Est enim argumentū rerū, ualde quidē præsentū, sed nequaq̄ apparentū, sicut Aca feceris, erat præsentissime in sancto sanctorū, nō tamen apparebat. Ita tabernaculum eius fuit in circuitu eius, quia in medio sanctifanctorum ipse sedebat, quo significatum est, ut psal. xlv. dicit, Deum esse in medio Ecclesie sue, ideo non posse eam cōmoueri, Quam & similes prophetias ex ea figura hauserūt.

Credendum
corde.

Non enim deus in nobis regnat superficialitatenus, lingua & uerbo, sed in uirtute, nec sunt stabiles, qui in lingua & uerbo in eum credūt, sed qui corde credunt, iusti sunt, in quorum medio ipse habitat, hi sunt fortes & adiuantur in omnibus uultu dei (id est, præsentia dei) ut psal. xlv. Adiuuabit eam deus uultu suo, seu mane diluculo, id est, præsentia ualde numine & ipso uultu.

Moriendum
per legem
carne.

Sed ad montem Sinai quoq; ueniamus, de quo scriptum est q̄ descendente domino, mons operiri cepit caligine, & ipse in uertice & medio mōtis, recte dicitur posuisse tenebras latibulum suum, quo eadem fides est significata, per quā habitat in medio Ecclesie sue in cordibus nostris ubi non uidetur. Hæ autem tenebræ dum extra nos sunt, litera occidens est, temblis prudentie carnis quæ uehementer exhorret occidi & tamen occidi oportet, sicut ex occidendā docet, ut cum Mose ascendat ad uerticem montis, ingresso in caliginem ad dominum, Neq; enim ad dominum intra caliginem uenitur, nisi mortificata per legem prudentia carnis.

In circuitu suo tabernaculum, scilicet posuit, idem est per repetitionem, q̄ in hebræo non sit præpositio, in, sed sic, circuitum suū, tabernaculū suum, hoc est, sicut posuit ut tenebræ essent latibulum suum, ita posuit ut & circuitus suus esset tabernaculum suum, quod mihi uidetur in eum sensum dici, quod fides seu Ecclesia fide sanctificata, sit illud in quo deus moratur, Nam ideo ponit tabernaculum suum, nō nisi id quo circuitur, id est, clauditur & abscondit, sicut sancto sanctorum circūtebatur & claudebatur & in monte Sinai, nube & caligine circūtebatur. Et ualeat aduersus personarum respectum, quod dicit, tabernaculum suum, esse id quo circuitur, quicquid illud tandem sit, nec nomē nec personam habet: Quicunq; enim eum circundant eiq; adherent, siue gentes, siue Iudæi, siunt eius tabernaculū, nō est enim distinctio. Verum aspera (ut dixi) hæc carni ingressuræ sunt, suauia spiritui ingresso. Nō enim homo nisi per tenebras fidei, fides non nisi per mortificationē carnis ingreditur, unde tenebræ istæ donec sunt exteriores, mors & infernus sunt, ubi fuerint factæ interiores, uita & salus sunt. Litera enim opponit caliginem & crucem, sed spiritus sui dei perumpit & ingressus caliginem, inuenit dominū, ideo qui fugit & horret caliginem, sicut populus Israel, excusans se ne fieret eis uerbum legis, non peruenit ad dominū, nisi enim legem audieris quæ te humiliet & cruciget, dominum intus cum Mose loquentem non audies, sed nec Moses intrat nisi uocante

accipere domino, sicut habent uerba Exodi. Tenebrosam aquam in nubibus aeris. Hierony. in nubibus ætheris. Certe poterit hebreo etiã dici, in nubibus nubium, utraq; enim dictio, nubem significat, ut densam & coactam nubem intelligamus, qualis est tempestas. Meliusq; in accusativo, tenebrosam aquam & sine præpositione. In hoc modo. Posuit tenebras latibulum suum, circuitum suum, tabernaculum suum, tenebrosam aquam, ut sequentia declarent præcedentia, ac si dicat, latibulum suum esse tenebras, in quarum circuitu habitaret, quæ fuerunt aquæ illæ nigre in densissima nube tempestatis, quibus omnibus significatur, mortificatio uerbi hominis, quã in suis exercet per uerbum legis dominus, & tamen hoc non facit crudeliter, cum sit prope omnibus, quibus hæc mala facit, ut beneficiat, ideo in circuitu suo fiunt. Quare licet passim, hæc tenebrosam aquam in nubibus aeris, speculationibus dederint in obscuritatibus prophetis, nos tamẽ consequentiam uerborum & sententiarum obseruantes, per aquam tenebrosam, opus legis intelligimus, id est, mortificationes carnis, tristitias conscientiarum, & iram iudicij, quibus caro affligitur, sicut & ad sensum, tenebrosæ illæ nubes tempestatis, quibus sunt simul & tristes & molestæ. Nam & aqua & caligo, tristitiam, persequutionemq; significat in scripturis sanctis.

Nubes autem nubium, seu nubes aeris, ipsi sunt Apostoli tristitia mundo nunciantes, dum omnes sub peccato concludunt per legis uerbum, ipsi enim sunt circuitus domini & in medio eorum ipse laet præsens & per eos operatur omnia in uerbo, sic Isai. v. de uinea domini, quam uocat Israel, dicit, Et nubibus meis mandabo ne super eam pluant imbrem. Et, xl. Qui sunt ij, qui ut nubes uolant, & quasi columbæ ad fenestras suas? Sed dum atræ nubes soluuntur pluuunt salutarem imbrem, quæ prius nigredine sua minari uidebant interitum, ita præcator legis occidit, & tamen uiuificat, ubi legem spiritualiter in Christo impletam docet. Frequens est allegoria ista nubium, & pluuiæ in scripturis pro ministerio uerbi.

*Præ fulgore in conspectu eius, nubes transierunt,
Grando & carbones ignis.*

Sensum huius uersus, quo præcedentibus coheret, fateor me prorsus non intelligere. Itaq; glosa mea prima esto, hoc uerbum, Nescio, Verum ut melioribus occasionem demus, in incertum disputemus. Aug. & Hierony. intelligunt significari, transitum Apostolorum a Iudæis ad gentes, sed consequentiam non tradunt, quia hoc factum intelligatur a fulgore in conspectu domini. Et ne putemus nos solos torqueri hoc loco, ipse Cassiodorus, præfulgore, putat unam esse dictionem numeri pluralis & referendam ad nubes, quasi præfulgidæ nubes diuersis, scilicet nihil mirum, nos labi quando tanti uiri, tam insigni lapsu, pene delirant.

De irabo & ego interim, hætenus namq; ministerium uerbi cecinit, quo ad priorem eius partem, quæ est doctrina legis, quæ, ubi præsens dominus cooperatur, peccatores humiliant. Nunc posteriorem & alteram partem canit, quæ post uirtutem legis, uerbum gratiæ humilitatos exaltat & consolatur, ita erit sensus: Nubes illæ nigre & terribiles, quibus per uerbum legis, ira dei reuelatur transierunt, prætereunt & euacuantur, præ nimio splendore & claritate, quæ in conspectu eius est, hoc est, reuelatio & cognitio dei, qua cognoscitur eius misericordia.

cordia

IO
ernaculatus
propheta potest
ali, saltem patet
loqui. Quoniam
Ecclesiam suam
comprehendit.
Est enim ar
bitrio. Arca fo
derat. Ita tabema
culum ipse sedebat,
sicut lux, id est
uera hauserunt
no, sed in uir
tute corde cre
duntur in
deus uul
tu.
scendente
s, recte
ficata, per
ur. Hæc au
tem carnis
occidenda
m ad do
ficata per
em, qd
um, hoc
tus suos
ad fides
non ita
f, sicut
& cali
taber
m nec
gentes,
a ut di
nisi per
e tene
ntio
ritus su
& hor
is, non
ligat,
t nisi
rante